

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XCV. — Wydana i rozesłana dnia 28. września 1902.

Treść: № 186. Rozporządzenie, którem uregulowane zostają stosunki służbowe urzędników pomocniczych, aspirantów i pomocników przy pocztach.

186.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 26. września 1902,

którem uregulowane zostają stosunki służbowe urzędników pomocniczych, aspirantów i pomocników przy pocztach.

Na podstawie Najwyższego upoważnienia z dnia 26. września 1902 rozporządza się w przedmiocie uregulowania stosunków służbowych ekspedytorów pocztowych, co następuje:

Artykuł I.

Ogłoszone rozporządzeniem niniejszem „Postanowienia zasadnicze, dotyczące się stosunków służbowych urzędników pomocniczych, aspirantów i pomocników przy pocztach“ zaczną obowiązywać od 1. października 1902.

Tak w niniejszem rozporządzeniu, jak i w rzeczonych postanowieniach zasadniczych wyrazy „pomocniczy urzędnik pocztowy“, „aspirant pocztowy“, „pomocnik pocztowy“ itd. oznaczają także kobiety, należące do dotyczącej kategorii służbowej, o ile w tym względzie nie wydano jakiegoś innego postanowienia.

Artykuł II.

Tak co do wykonania niniejszego rozporządzenia, jak i co do postępowania z temi osobami, które kwalifikację ekspedytorów pocztowych nabyły według norm. jakie obowiązywały dotychczas (artykuł XXXI), stosować się należy do przepisów, zawartych w następujących poniżej artykułach III do XXVII.

Artykuł III.

Podstawę do wykonania tego rozporządzenia, względnie „Postanowień zasadniczych“, stanowić ma obliczenie posad pocztowych urzędników pomocniczych (§. 15. Post. zas.), jakie w okręgu każdej dyrekcji poczt i telegrafów mają być systemizowane.

Do tego pocztu systemizowanych miejsc służbowych zaliczyć należy wszystkie posady przy urzędach skarbowych i przy urzędach pocztowych I. i II. klasy, których stałe obsadzenie ekspedytorami pocztowymi (dyurnistami manipulacyjnymi) ze względu na obecne stosunki służbowe okazuje się koniecznym.

Artykuł IV.

Gdy systemizowana ilość miejsc służbowych zostanie obliczona, względnie zatwierdzona, zacnie się ekspedytorów pocztowych przyjmować na etat pocztowych urzędników pomocniczych, przyczem uwzględnić należy przede wszystkim tych, którzy na posadach w artykule III. wzmiankowanych są rzeczywiście zatrudnieni. Umieszczać ich należy w etacie w tej samej kolei, w jakiej następowali po sobie dotychczas, i stosownie do tego w miarę ilości miejsc, na poszczególne klasy etatu przypadających (§. 15 ust. 2 Post. zas.) mianować najstarszych co do lat służby urzędnikami pomocniczymi I. klasy, następujących po nich urzędnikami pocztowymi pomocniczymi II. klasy, resztę zaś zatrudniać jako prowizorycznych urzędników pomocniczych.

Przy pierwszym umieszczeniu na etacie ograniczenie, przewidziane w §ie 17 Postanowień zasadniczych stosowane nie będzie.

O ileby przy pierwszym układaniu etatu urzędników pomocniczych nie zostały obsadzone wszystkie miejsca w artykule III oznaczone i wskutek tego nastąpił brak, pokryć je należy według postano-

wień, wydanych co do uzupełniania etatu pocztowych urzędników pomocniczych (§. 19 Post. zas.).

Po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia zmiany w składzie ekspedytorów pocztowych mogą być skutecznie tylko za pozwoleniem dyrekcji poczty i telegrafów.

Artykuł V.

Ekspedytorzy pocztowi (dyurniści manipulacyjni) przy urzędach skarbowych, którzy w dniu 30. września 1902 są w służbie pocztowej rzeczywiście zatrudnieni a nie będą przyjęci na etat urzędników pomocniczych w myśl postanowień artykułu IVgo, uważani być mają za aspirantów (§. 3 Post. zas.), przyczem umieścić ich należy w liście aspirantów (§. 13 Post. zas.) na tem samym miejscu, jakie zajmowali w etacie ekspedytorów pocztowych.

Artykuł VI.

Ekspedytorzy pocztowi, których według postanowień artykułu IIIgo, względnie IVgo, należałoby wprowadzić zaliczyć do etatu pomocniczych urzędników pocztowych, którzy jednakże mimoto musieliby pozostać na swem dotychczasowem miejscu służby, co sprzeciwiałoby się postanowieniom §u 43go Post. zas., nie będą na razie przyjęci na etat pomocniczych urzędników pocztowych, lecz aż do odwołania pozostaną wyjątkowo wbrew postanowieniu §u 52go Post. zas. jako pomocnicy pocztowi w dotyczącym urzędzie pocztowym, któremu za to przyznany będzie stosowny zasiłek manipulacyjny (artykuł XXIX). Na przypadek przeniesienia dotyczącego poczmistrza na inne miejsce służbowe, to stanowisko wyjątkowe przyznane mu będzie także względem tego nowego miejsca — jednakże również tylko do odwołania.

Artykuł VII.

Jeżeli któryś z ekspedytorów pocztowych, w artykule VIym oznaczonych, złoży do 30. września 1902 oświadczenie, że dąży do uzyskania posady pocztowego urzędnika pomocniczego, lub gdy któryś z poczmistrzów, o których tu chodzi, zażąda w powyższym terminie przydzielenia sobie urzędnika pomocniczego w miejsce ekspedytora, w artykule VIym wzmiankowanego, w takim razie z dotyczącym ekspedytorem postąpić należy wprawdzie według postanowień artykułu IVgo, jednakże jednocześnie przenieść go trzeba bez wynagrodzenia kosztów przesiedlenia (§. 45 Post. zas.) do innego urzędu pocztowego, i to albo w drodze zamiany z innym ekspedytorem pocztowym albo w drodze obsady systemizowanego, jednak jeszcze nieobsadzonego miejsca a natomiast dotyczącemu urzędowi pocztowemu odebrać zasiłek manipulacyjny.

Artykuł VIII.

Jeżeli ekspedytor pocztowy, do którego odnosi się postanowienie artykułu VIgo, złoży oświadczenie w artykule VIIym wzmiankowane dopiero po 30. września, lub jeżeli jeden z poczmistrzów, o których tutaj chodzi, wystąpi z żądaniem w artykule VIym określonym dopiero po 30. września 1902, w takim razie dotyczącemu urzędowi pocztowemu należy z jednoczesnem wstrzymaniem wypłaty zasiłku manipulacyjnego przydzielić urzędnika pomocniczego, ekspedytora zaś, do którego odnoszą się postanowienia artykułu VIgo, należy ze służby uwolnić i wpisać w listę ekspektantów. Także do tego rodzaju ekspektantów stosowane być ma postanowienie artykułu XXIVgo, a nadto policzyć im należy połowę czasu służby, jaką odbyli w charakterze pomocników pocztowych od 1. października 1902.

Postępowanie, przepisane w ustępie 1ym ma miejsce także wtedy, jeżeli dyrekcja poczty i telegrafów uzna za stosowne odwołać pozostawienie tego lub owego z pomocników pocztowych w artykule VIym oznaczonych przy dotyczącym urzędzie pocztowym.

Artykuł IX.

Posad urzędników pomocniczych, zajmowanych w myśl postanowień artykułu VIgo prowizorycznie przez pomocników pocztowych, nie będzie się przy systemizowaniu, a więc także przy pierwszym układaniu etatu urzędników pomocniczych (artykuł IV.) tymczasowo uwzględniać; systemizowanie ich, a temsamem i obsadzanie urzędnikami pomocniczymi, nastąpi dopiero z czasem w miarę ustępowania pomocników pocztowych.

Artykuł X.

Ekspedytorów pocztowych, należących do kategorii w artykule VIym wzmiankowanej, których nie można zatrudniać ani w charakterze pomocników pocztowych (artykuł VI.), ani w charakterze pocztowych urzędników pomocniczych (artykuł VII.), wpisać należy na listę ekspektantów.

To samo stosuje się do wszystkich ekspedytorów pocztowych przy urzędach I. i II. klasy, którzy w stosunku do ilości posad w dotyczącym urzędzie pocztowym systemizowanych uważani być muszą za nadliczbowych i uwolnieni ze służby.

Artykuł XI.

Z ekspedytorami pocztowymi przy tych urzędach II. klasy, dla których nie systemizowano posad urzędników pomocniczych, postępować należy tak, jak z pomocnikami pocztowymi i wpisać ich na listę ekspektantów.

Artykuł XII.

Z ekspedytorami pocztowymi przy urzędach III. klasy postępować należy, o ile sprawują obowiązki zarządców pocztowych, według przepisów, wydanych w §ie 4tym i 21ym Post. zas., w innych zaś razach uważać ich trzeba za pomocników pocztowych i umieścić na liście ekspektantów.

Artykuł XIII.

Zobowiązanie, które w myśl §u 4go, ust. ostatniego Post. zas., ciąży na poczmistrzach dziedzicznych lub takich, których na podstawie kontraktu pozostawiono nadal na ich posadach, tudzież na ekspedytorach pocztowych, a które dotyczy zwrotu poborów, wypłacanych pomocniczym urzędnikom pocztowym, będącym zarządcami dotyczących urzędów pocztowych, zostaje względem poczmistrzów dziedzicznych lub na podstawie kontraktu na posadzie nadal zostawionych, tudzież względem owych ekspedytorów pocztowych, z którymi zawarto kontrakt służbowy przed 1. października 1902, o tyle ograniczone, że rzeczony zwrot płacić mają tylko w kwocie wynoszącej 70—90 od sta ich płacy (licząc tu także ewentualny dodatek za służbę telegraficzną): wysokość tej kwoty oznaczy dyrekcya poczt i telegrafów.

Artykuł XIV.

Do zameżnych ekspedytorek pocztowych, które w dniu 30. września 1902 były już zaliczone do etatu ekspedytorów pocztowych, ograniczenie, postanowione w §ie 7ym Post. zas., nie będzie stosowane w tym przypadku, jeżeli dotycząca ekspedytorka przedłoży uwierzytelniony sądowo albo notaryalnie rewers swego męża, w którym tenże winien oświadczyć, że znana mu jest treść Postanowień zasadniczych i że zezwala na to, żeby jego żona weszła w stosunek służbowy pod warunkami, jakie zawarte są w Postanowieniach zasadniczych, względnie w innych przepisach, które w miejsce owych postanowień ewentualnie później wydane zostaną.

Zameżne ekspedytorki pocztowe, które takiego rewersu nie przedłożą, nie będą wpisane na listę ekspektantów i uważane będą. o ile ich dalsze zatrudnianie w służbie jest wogóle możliwe, tylko za pomocniczki pocztowe.

Artykuł XV.

Do ekspedytorów pocztowych, którzy w dniu 30. września 1902 sprawują urząd ekspedytorów pocztowych, stosowane być mają w analogiczny sposób przepisy, zawarte w §ie 20tym Post. zas.

Artykuł XVI.

We względzie ukończenia praktyki i zdawania egzaminu na ekspedytorów pocztowych przez tych

aspirantów na posady ekspedytorów, którzy w dniu 30. września 1902 zostają jeszcze na praktyce, obowiązywać będą i nadal dotychczasowe przepisy, jednak z tem ograniczeniem, że co do egzaminu postępować należy, według postanowień ostatniego ustępu §u 12go Post. zas.

Kandydatów, którzy zdali egzamin, umieszczać się będzie na liście ekspektantów według dnia, w którym zdali ostatni egzamin.

Jeżeli jednego dnia zdaje egzamin kilku kandydatów, w takim razie pierwszeństwo należy się temu, który przy obu egzaminach razem wziętych otrzymał lepszy postęp; jeżeli postęp dwóch lub kilku kandydatów jest taki sam, rozstrzyga chwila rozpoczęcia praktyki.

Artykuł XVII.

Kompetenci na posady pocztowych urzędników pomocniczych, którzy byli ustanowieni ekspedyntami pocztowymi jeszcze przed 30. września 1902 i sprawują służbę osobiście, jednak nie należąc do pocztu ekspedytorów pocztowych, są uwolnieni od składania dowodu. o którym mowa w §ie 5tym Post. zas. pod l. 6, tudzież od praktyki, przepisanej w myśl §u 10go Post. zas. i będą przypuszczani wprost do egzaminu w §ie 12tym Post. zas. oznaczonego.

Do kompetentów tego rodzaju nie będzie stosowane ograniczenie co do wieku nieprzekraczalnego, zawarte w §ie 5tym Post. zas.

Artykuł XVII.

Ekspedytorem pocztowym, którzy do 30. września 1902 zdali egzamin ruchu z dobrym postępem, przysłuża prawo ubiegania się o posady asystentów pocztowych nawet w takim razie, gdyby nie odpowiedzieli wymaganiom §u 33go Post. zas. co do wykształcenia szkolnego.

Artykuł XIX.

Etat ekspedytorów pocztowych, ułożony na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 22. stycznia 1901, l. 4266, Dz. r. p. i t. Nr. 13. ma być zamknięty z dniem 30. września 1902.

Ekspedytorów pocztowych, przyjętych do powyższego terminu na ten etat, wpisać należy, o ile się ich nie wykreśli zupełnie, albo w poczet urzędników pomocniczych według obecnych postanowień utworzyć się mający, albo w listę ekspektantów.

We względzie wzajemnego stosunku starszeństwa służbowego tych ekspedytorów pocztowych, którzy w dniu 30. września 1902 byli umieszczeni na etacie, rozstrzygać będzie na przyszłość data starszeństwa, jaką sprawdzono w dniu powyżej wymienionym.

Artykuł XX.

Manipulantek pocztowych i telegraficznych (kandydatek), które przed 30. września 1902 uzyskały kwalifikację na ekspedytorki, nie będzie się przyjmować z urzędu ani na etat pocztowych urzędników pomocniczych ani na listę ekspektantów; o ile jednak manipulantki takie uzyskały kwalifikację podwójną (artykuł XXI), przysłuża im do 30. września 1905 prawo oświadczenia się za pozostaniem na stanowisku manipulantek albo za posadą urzędniczek pomocniczych. Jeżeli takiego oświadczenia nie złożą aż do chwili powyższej, będzie to znaczyć, że zdecydowały się zostać na dotychczasowym stanowisku. Jeżeli zaś mają zamiar osiągnąć posadę urzędniczek pomocniczych, w takim razie co do starszeństwa ich w liście ekspektantów, względnie w etacie urzędników pomocniczych, obowiązującą będą postanowienia ostatniego ustępu artykułu XIXgo, przyczem jednak, pomijając postanowienia artykułu XXIII, policzyć im należy, o ile chodzi o przyznanie wyższego stopnia płacy (§. 27 Post. zas.) także ten czas służby, który od 1. października 1902 odbyły w charakterze manipulantek.

Gdy manipulantka zostaje pocztową urzędniczką pomocniczą, przenosi się ją równocześnie do urzędu pocztowego I. lub II. klasy, przyczem nie przysłuża jej prawo do wynagrodzenia kosztów przesiedlenia się (§. 45 Post. zas.).

Artykuł XXI.

W ciągu 2 lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia winni wszyscy dotychczasowi ekspedytorzy pocztowi, którzy zdali egzamin tylko dla jednej gałęzi służby, uzyskać kwalifikację podwójną przez zdanie egzaminu uzupełniającego według dotychczasowych przepisów.

Zaniebdanie tego obowiązku zdania egzaminu uzupełniającego w należyтым czasie pociąga za sobą:

1. Dla urzędników pomocniczych — wstrzymanie awansu na wyższy stopień płacy i przejścia do wyższej klasy służbowej aż do uzyskania kwalifikacji podwójnej;

2. Dla aspirantów pocztowych — oddalenie ze służby i wykreślenie z listy ekspektantów;

3. dla ekspektantów — wykreślenie z listy ekspektantów.

Byli ekspektanci, którzy nie uczynili zadość powyższemu warunkowi, mogą uzyskać posadę urzędników pomocniczych tylko na podstawie obecnych postanowień, i to bez policzenia czasu służby dotąd odbytej.

Artykuł XXII.

Od zdawania egzaminu, o którym mowa w §ie 17tym Post. zas., są uwolnieni:

1. Pocztowi urzędnicy pomocniczy, którzy zdali egzamin ruchu;

2. ekspedytorzy pocztowi, których z 1. października 1902 mianowano pocztowymi urzędnikami pomocniczymi I. lub II. klasy;

3. ekspektanci, którzy liczbę starszeństwa otrzymali dawniej, niż którykolwiek z wymienionych pod liczbą 2 ekspedytorów pocztowych, należących do okręgu tej samej dyrekeyi.

Artykuł XXIII.

O ile chodzi o ekspedytorów pocztowych, którzy w dniu 30. września 1902 należeli już do etatu ekspedytorów, przy przyjmowaniu ich do pocztu urzędników pomocniczych lub przy przydzielaniu do służby w charakterze aspirantów policzyć się im do czasu służby, wymaganego do osiągnięcia wyższego stopnia płacy, względnie wyższego wynagrodzenia dziennego (§. 27, względnie 29 Post. zas.), bez względu na to, czy ich przyjęto (przydzielono jako aspirantów) zaraz 1. października 1902, czy później

1. cały czas, który upłynął od dnia przyznania im pewnej liczby starszeństwa aż do 30. września 1902, gdy dotyczący ekspedytor zostaje zatrudniony jako prowizoryczny urzędnik pomocniczy lub aspirant pocztowy;

2. czas służby, odbyty aż do 1. października 1902, po potrąceniu lat 10, — gdy dotyczący ekspedytor został przyjęty jako pomocniczy urzędnik pocztowy II. klasy;

3. czas służby, odbyty do 1. października 1902, po potrąceniu lat szesnastu, gdy dotyczący ekspedytor został przyjęty jako pomocniczy urzędnik pocztowy I. klasy.

Artykuł XXIV.

Z ekspedytorami pocztowymi, których z dniem 1. października 1902 przeniesiono z etatu ekspedytorów na listę ekspektantów, postępować należy na przypadek ich późniejszego powołania, względnie przejścia na etat urzędników pomocniczych tak, jak gdyby przydzielenie ich do służby w charakterze aspirantów pocztowych (artykuł V), względnie mianowanie urzędnikami pomocniczymi (artykuł IV), nastąpiło już 1. października 1902. Chodzi przytem szczególnie o zachowanie prawa, nabytego co do starszeństwa służbowego w stosunku do tych ekspedytorów, których już dawniej przejęto na etat (artykuł XIX).

Artykuł XXV.

Jeżeliby wskutek postanowień, w poprzedzającym artykule zawartych, w I. i II. klasie etatu urzędników pomocniczych wypadła w stosunku do systemizowanej ilości posad (§. 15 Post. zas., ust. ostatni) nadwyżka, w takim razie posady nadliczbowe wyrównać należy na razie w ten sposób, że odpowiednią ilość prowizorycznych posad urzędników pomocniczych (§. 19. Post. zas.) zostawi się nie-

obsadzoną a przy bezpośrednio następnej lub jednej z późniejszych regulacji etatu (§. 18 Post. zas.) zaliczy się je znowu do systemizowanego etatu.

Artykuł XXVI.

Tym dyurnistom manipulacyjnym, którzy obecnie pobierają większe wynagrodzenie dzienne, względnie, licząc za cały rok, większą płacę, jak to wynagrodzenie dzienne, względnie ta płaca razem z ewentualnym dodatkiem służbowym według §u 31go, l. 3. Post. zas., którą otrzymywać będą na przyszłość, przyznana będzie różnica dotyczących kwot jako dodatek uzupełniający, który w miarę podwyższenia dziennego wynagrodzenia, względnie płacy, należy odpowiednio zmniejszyć, względnie całkiem wstrzymać.

Artykuł XXVII.

Ekspedytorzy pocztowi, których przy pierwszym układaniu etatu w nim nie pomieszczono, zachowują tak długo, dopóki się ich nie wykreśli z listy ekspektantów, ad personam tytuł ekspedytorów pocztowych i mają pod takim samym warunkiem prawo noszenia odzieży służbowej, przepisanej rozporządzeniem Ministerstwa handlu z dnia 17. lutego 1891, l. 774, Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 17, aż do chwili, w której zostaną zamianowani pocztowymi urzędnikami pomocniczymi.

Artykuł XXVIII.

Postanowienia zawarte w §§ach 40 i 41 rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 19. maja 1900, Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 44, a dotyczące odpowiedzialności poczmistrzów za ich funkcyjaryszów pomocniczych, ulegną względem pocztowych urzędników pomocniczych i aspirantów pocztowych tej zmianie, że poczmistrze odpowiadają za szkodę wyrządzoną Skarbowi z winy wzmiankowanych funkcyjaryszów pomocniczych tylko o tyle, o ile także naczelnik urzędu pocztowego państwowego w takim samym przypadku odpowiadałby za szkodę, wyrządzoną Skarbowi z winy jednego z podwładnych mu funkcyjaryszów, zatrudnionych przy dotyczącym urzędzie.

Artykuł XXIX.

Z dniem 30. września 1902 należy wstrzymać wypłatę zasiłków manipulacyjnych, przyznanych urzędom pocztowym, o ile nie przeznaczono ich na

utrzymanie pomocników pocztowych lub o ile ich z okazji wykonania Postanowień zasadniczych nie należy przyznać na nowo (artykuł VI).

Kwota zasiłków manipulacyjnych, jakie w myśl artykułu VIgo przyznane będą w celu trzymania pomocników pocztowych, wynosić ma w urzędach I. klasy 600—800 koron, zaś w urzędach II. klasy, których ilość jednostek pracy wynosi więcej jak 30.000, 500—700 koron.

Przy czynieniu wniosków, dotyczących się przyznania i wymiaru zasiłków manipulacyjnych, powyżej wzmiankowanych, jakoteż tych, które dla reszty urzędów pocztowych II. klasy będą dopiero systemizowane, kierować się należy w podanych powyżej granicach według szczególnych stosunków, jakie w danym przypadku zachodzą.

Artykuł XXX.

Dyrekcye poczt i telegrafów winny na podstawie przedłożonych sobie przez poszczególne urzędy pocztowe podziałów służby wydać w należytnym czasie potrzebne zarządzenia co do pełnienia służby w urzędach pocztowych I. klasy i tych urzędach pocztowych II. klasy, w których systemizowane będą posady pocztowych urzędników pomocniczych, osobiście także co do drugiego klucza od kasy, jakoby w danym razie miał być zaprowadzony.

Artykuł XXXI.

Z dniem wejścia w życie „Postanowień zasadniczych, dotyczących się stosunków służbowych pocztowych urzędników pomocniczych i pomocników pocztowych“, przestają obowiązywać:

1. Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 22. stycznia 1901, l. 4266 (Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 13), dotyczące się układania etatu ekspedytorów pocztowych;

2. wszystkie te postanowienia „Instrukcyi o służbie przewożenia poczty drogami“ (rozp. z dnia 30. czerwca 1884, l. 7061, Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 42), tudzież wszystkie postanowienia rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 19. maja 1900, Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 44, które zostają w sprzeczności z Postanowieniami zasadniczymi, wreszcie postanowienia wszelkich innych rozporządzeń, przepisów i reskryptów o ile dotyczą spraw, unormowanych w Postanowieniach zasadniczych;

3. postanowienia, dotyczące się zdawania tak zwanego egzaminu wstępnego do rządowej służby pocztowej.

Postanowienia zasadnicze,

tyczące się

stosunków służbowych urzędników pomocniczych, aspirantów i pomocników przy pocztach.

§. 1.

W służbie ruchu zakładu poczt i telegrafów zatrudniane będą oprócz urzędników ruchu i manipulantek pocztowych i telegraficznych jeszcze następujące kategorie funkcjonariuszy pomocniczych:

- a) pocztowi urzędnicy pomocniczy, względnie aspiranci pocztowi (§§. 2—51),
- b) pomocnicy pocztowi (§§. 52—58).

§. 2.

Urzędnicy pomocniczy są to egzaminowani funkcjonariusze, uzdolnieni do pełnienia wszystkich gałęzi służby przy urzędach pocztowych i telegraficznych. Pocztowi urzędnicy pomocniczy, którym nadano posadę, wchodzi przez to samo w stały stosunek służbowy do państwa, który może być rozwiązany tylko pod warunkami w Post. zas. przytoczonymi; są oni wprawdzie urzędnikami zakładu poczt i telegrafów, jednak posiadają tylko te przywileje i prawa, które są wymienione w Postanowieniach zasadniczych.

Posady pocztowych urzędników pomocniczych będą systemizowane przy urzędach eraryalnych, tudzież przy urzędach pocztowych I. i II. klasy.

Przy pełnieniu obowiązków na tem stanowisku służbowem podlegają urzędnicy pomocniczy naczelnikom (kierownikom) dotyczących urzędów (oddziałów).

§. 3.

Ekspektantów na posady urzędników pomocniczych (§. 13) można przyjąć do pomocy przy pełnieniu służby na tak długo, jak tego wymaga potrzeba, a w takim razie otrzymują oni nazwę „aspirantów pocztowych“. Może to nastąpić:

- a) w przypadku nadzwyczajnego nawału czynności;
- b) gdy zachodzi potrzeba zastąpienia urzędników, poczmistrzów lub urzędników pomocniczych, będących na urlopie, chorych, suspendowanych, wysłanych na ekspozyturę lub z jakiegokolwiek innego powodu nie mogących pełnić obowiązków na swem właściwym stanowisku służbowem;

c) w razie opróżnienia systemizowanych posad urzędników, poczmistrzów lub urzędników pomocniczych aż do prawidłowej obsady tych posad;

d) dla zastępowania ekspedyentów pocztowych.

Stosunek służbowy aspirantów pocztowych nie jest stały; przeciwnie, można ich oddalić ze służby każdej chwili bez wypowiedzenia, jeżeli:

1. wskutek zmiany, zaszedł w stosunkach służbowych, staną się zbędnymi, lub jeżeli

2. dopuszczą się znacznych wykroczeń przeciw obowiązkom służbowym lub okażą się w praktycznym sprawowaniu służby całkiem niezdolnymi.

W przypadku, wymienionym pod liczbą 2, oddalenie ze służby pociąga za sobą zarazem utratę ekspektatywy.

Względem służbowej podwładności aspirantów pocztowych obowiązuje to samo postanowienie, które się odnosi do urzędników pomocniczych.

§. 4.

Urzędników pomocniczych i aspirantów pocztowych można także w zastępstwie poczmistrzów lub ekspedyentów pocztowych używać do zawiadywania urzędami pocztowymi I., II. i III. klasy, w którym to charakterze mają oni tytuł „zawiadowców pocztowych“ i podlegają bezpośrednio dyrekcjom poczt i telegrafów.

Dla zawiadywania urzędami pocztowymi w przypadkach, w których ustanowienie zawiadowcy ma na celu wykluczenie lub uwolnienie poczmistrzów albo ekspedyentów od osobistego pełnienia służby na dłuższy czas, należy odpowiednią ilość posad urzędników pomocniczych obsadzić ponad etat systemizowany.

Przypadki takiego zawiadowstwa zachodzą przede wszystkim:

1. gdy poczmistrz musi celem odbycia czynnej służby wojskowej wstąpić do szeregu;
2. gdy poczmistrz zostanie wybrany do publicznego ciała reprezentacyjnego;
3. gdy poczmistrz lub ekspedyent dziedziczny albo z mocy kontraktu na swej posiadzie pozostawiony, z jakichś innych przyczyn będzie od osobi-

stego wykonywania służby stale uwolniony lub wykluczony.

Gdy zachodzi przypadek, pod liczbą 3 wymieniony, na poczmistrza lub ekspedyenta spada obowiązek zwrócenia zakładowi poczt i telegrafów przepisanych poborów, należących się zawiadowcy pocztowemu.

§. 5.

Warunki uzyskania posady urzędnika pomocniczego są następujące:

1. poddaństwo austriackie;
2. nieposzlakowaność kandydata pod względem politycznym i moralnym;
3. wiek od lat 16 do 35 (§. 9);
4. zdatność i zupełna zdolność fizyczna do służby, udowodniona świadectwem, wystawionem przez lekarza rządowego, a według okoliczności stwierdzona przez lekarza zakładu poczt i telegrafów;
5. dowód, że kandydat posiada potrzebne znajomości języków stosownie do wymogów służby;
6. dowód, że kandydat posiada dostateczne wykształcenie ogólne (§. 9);
7. dowód, że kandydat posiada zupełną kwalifikację do służby (§. 12).

§. 6.

Posady pocztowego urzędnika pomocniczego nie mogą uzyskać:

1. ci, którzy z powodu jakiegś zbrodni lub czynu karygodnego, popełnionego z chciwości, podpadli karze sądowej;
2. ci, którzy popadli w konkurs, tak długo, dopóki zostają w konkursie;
3. ci, którzy są pod kuratelą;
4. ci, którzy byli już na służbie rządowej, lecz zostali ze swej własnej winy oddaleni.

Gdyby któremuś z kandydatów, którzy w myśl postanowień powyższych nie mogą uzyskać posady urzędników pomocniczych, nadano ją bez zezwolenia Ministerstwa handlu, należy go niezwłocznie i bez postępowania dyscyplinarnego ze służby oddalić.

§. 7.

Do kandydatek na posady pomocniczych urzędników pocztowych stosuje się ograniczenie, że przyjmować można tylko panny, bezdzietne wdowy lub bezdzietne kobiety rozwiedzione i że z dziesięciu osób, które ma się przypuścić do praktyki (§. 9), uwzględnić można w razie dostatecznej ilości stosownych kandydatów męskich najwięcej tylko trzy kandydatki.

§. 8.

Uzyskanie posady urzędnika pomocniczego zależy od dobrego ukończenia praktyki, której celem jest wykształcenie kandydatów we wszystkich gałęziach służby w takim stopniu, jak tego wymaga ich zajęcie służbowe.

§. 9.

Względem przypuszczania kandydatów do praktyki obowiązują następujące postanowienia:

1. Kandydatów przypuszczających należy tylko w takiej ilości, iżby ich w ciągu następnych 18 miesięcy według prawdopodobieństwa można pomieścić, przyczem należy brać w rachubę także tych, którym zastrzeżono posady (§. 13);

2. do wieku minimalnego, przepisanego w §ie 5tym pod liczbą 3, musi kandydat dojść najpóźniej przy rozpoczęciu praktyki a oznaczony tamże wiek maksymalny nie może w owej chwili być już przekroczony; na wyjątki w tym względzie potrzeba zezwolenia Ministerstwa handlu;

3. kandydaci mają dać dowód dostatecznego wykształcenia, a mianowicie winni męscy kandydaci wykazać się pomyślnem ukończeniem 4 klas tutejszokrajowej szkoły średniej lub 2 lat nauki w seminarjum nauczycielskiem albo w szkole handlowej, zaś kandydatki ukończeniem dwóch lat nauki w seminarjum nauczycielskiem żeńskim, czterech lat w liceum panieńskim lub w innym wyższym zakładzie naukowym dla kobiet.

§. 10.

Praktyka trwa sześć miesięcy, rozpoczyna się z reguły w październiku każdego roku i dzieli się na dwa okresy, jednakowo długie.

W pierwszym okresie winni kandydaci oddawać się teoretycznemu i praktycznemu wykształceniu w służbie pocztowej przy urzędzie I. lub II. klasy, sprawującym służbę wydawania i doręczania posyłek, lub przy takim urzędzie pocztowym III. klasy, 1., 2. lub 3. stopnia, który zostaje pod kierownictwem pocztowego urzędnika pomocniczego.

Drugi okres praktyki należy odbyć przy eraryalnym urzędzie pocztowym i telegraficznym. W tym okresie winni kandydaci uczęszczać na kurs, odbywający się pod kierownictwem jednego z urzędników ruchu. Celem tego kursu jest wykształcenie kandydatów w służbie telegraficznej (telefonicznej) i udoskonalenie ich w teorii służby pocztowej, tudzież obeznanie ich z odnośnymi przepisami osobowymi. W miejscu, gdzie taki kurs się odbywa, połączyć z nim należy praktyczne wykształcenie w służbie telegraficznej.

Kandydatom, którzy są już na tyle wykształceni, iż można ich używać z pożytkiem do służby,

przyznaje się za czas ich zatrudnienia wynagrodzenie w kwocie 25 halerzy za godzinę.

Za naukę w pierwszym okresie praktyki winni praktykujący złożyć z góry do rąk dotyczącego poczmistrza (ekspedyenta pocztowego) 15 koron miesięcznie; nauka w drugim okresie praktyki jest bezpłatna.

§. 11.

Do urzędów, przy których kandydaci mają odbywać praktykę, przydziela się ich *ex offo*, przyczem życzeniom ich w tym względzie nateży ile możliwości czynić zadość. Przy urzędzie pocztowym III. klasy może praktykować zawsze tylko jeden kandydat, do urzędów pocztowych I. lub II. klasy można przyjmując jednocześnie tylko dwóch praktykantów.

Przed rozpoczęciem praktyki winni kandydaci złożyć do rąk poczmistrza (ekspedyenta pocztowego) w obecności męskiego świadka przyrzeczenie wierności i dochowywania tajemnicy urzędowej (obacz załączkę 1.). Dokument tego przyrzeczenia podpisany ma być przez ślubującego, przez poczmistrza (ekspedyenta pocztowego) i świadka i odesłany do dyrekcji poczt i telegrafów.

Załączka 1.

W pierwszym okresie praktyki nie wolno kandydatom poruczać samodzielnego sprawowania odpowiedzialnych czynności służbowych, za co poczmistrze (ekspedyenci pocztowi) ręczą i odpowiadają.

§. 12.

Po ukończeniu praktyki winni kandydaci w miejscu, w którym odbywali drugą jej część, poddać się egzaminowi ze wszystkich gałęzi służby.

Egzamin ten dzieli się na pisemny i ustny; ten ostatni połączony jest z praktycznym wypróbowaniem w wykonywaniu służby.

Egzamin pisemny polega na obrobieniu nie trudnego tematu ze służby ruchu. Egzamin ustny obejmuje przepisy o obow, a nadto przepisy i instrukcje z zakresu służby pocztowej, służbę rachunkową i manipulację pocztowej kasy oszczędności, geografję komunikacji w głównych zarysach, telegrafowanie i odbieranie depeš przy aparacie, w czem kandydat powinien posiadać dostateczną biegłość, obchodzenie się z aparatami i bateriami, taksowanie telegramów, włączanie pojedynczej stacyi pośredniej lub końcowej; należytości i przepisy o rachunkowości w służbie telegraficznej i telefonicznej.

Egzamin zdaje się przed komisją, która składa się z wydelegowanego urzędnika dyrekcji, jako przewodniczącego, z jednego urzędnika technicznego i z dwóch urzędników ruchu; z tych ostatnich jeden pełni zarazem funkcję protokolanta.

Dla oceny wyniku egzaminu ustanowione są trzy stopnie („bardzo dobrze uzdolniony“, „uzdol-

niony“, „nieuzdolniony“). W razie pomyślnego wyniku egzaminu wystawi się kandydatowi świadectwo. Gdy postęp przy egzaminie jest niedostateczny, winna komisya jednocześnie powziąć uchwałę co do powtórzenia egzaminu, przyczem pozwolić można kandydatowi zdawać egzamin jeszcze raz albo *a)* w przeciągu 3—12-miesięcznego okresu bez powtarzania praktyki. albo *b)* dopiero po całkowitem lub częściowem powtórzeniu praktyki. Dwukrotne powtórzenie egzaminu może mieć miejsce tylko za pozwoleniem Ministerstwa handlu.

Odstąpienie od praktyki przed jej ukończeniem pociąga za sobą konieczność powtórzenia tejże: gdyby kandydat po ukończeniu praktyki odstąpił od egzaminu jeszcze przed rozpoczęciem lub przed ukończeniem tegoż, w takim razie winna w pierwszym przypadku dyrekcya poczt i telegrafów, w drugim zaś komisya egzaminacyjna wydać dalsze postanowienia co do terminu egzaminu, postępując przy tem według zasad, ustanowionych powyżej na przypadek powtórzenia.

§. 13.

Kandydatów, którzy zdali wzmiankowany powyżej egzamin, wpisać należy w listę ekspektantów, którą utrzymywać trzeba w bieżącym porządku. Umieszczanie kandydatów w tej liście według stopni starszeństwa odbywa się w ten sposób, że z pomiędzy należących do tego samego roku praktyki ekspektantów w okręgu każdej dyrekcji postawić należy na pierwszym miejscu tych, którzy zdali egzamin z postępem bardzo dobrym, na drugim miejscu resztę ekspektantów tego samego roku praktyki, którzy otrzymali stopień „uzdolniony“, na ostatku zaś tych ekspektantów, którzy zdali egzamin dopiero przy powtórzeniu. W granicach każdej z tych trzech grup szereguje się poszczególnych ekspektantów według chwili wniesienia podania o przypuszczenie do praktyki. Kandydaci, którzy zdali egzamin dopiero po całkowitem lub częściowem powtórzeniu praktyki, stoją co do miejsca w liście ekspektantów na równi z uczestnikami roku powtórzenia.

§. 14.

Przy powoływaniu ekspektantów do czynnej służby przytrzymywać się należy w ogólności kolei, ustanowionej w liście ekspektantów, chyba, że względy służbowe uzasadniałyby odstąpienie od tej zasady.

Gdy któryś z ekspektantów powołany będzie do czynnej służby w charakterze aspiranta pocztowego, okoliczność tę należy zapisać w liście ekspektantów i uwidocznic w niej miejsce zatrudnienia, przeciąg czasu, przez jaki to zatrudnienie trwało, tudzież stopień wynagrodzenia dziennego.

Ekspektantom wyznaczyć należy termin, do którego mają się na zawezwanie stawić do służby. Termin ten wyznaczy dyrekcyja poczt i telegrafów według swego uznania. jednakże najmniej na 24 godzin naprzód.

Ekspektantów, którzy na zawezwanie do objęcia służby nie stawiają się w przeciagu wyznaczonego im terminu i nie mogą się usprawiedliwić ważnymi powodami (chorobą, obowiązkiem dochowania pewnego terminu wypowiedzenia itd.), należy za pierwszym razem przenieść w liście na sam ostatek poza wszystkich innych ekspektantów tego samego roku praktyki, a w razie powtórzenia wykreślić zupełnie z tej listy (§. 13). W kwestyi, czy niestawienie się na zawezwanie można w danym razie uważać za dostatecznie usprawiedliwione lub nie, rozstrzyga ostatecznie dyrekcyja poczt i telegrafów.

Ewentualne powtórne przyjęcie takich ekspektantów na tę listę zawisać będzie od chwili ich powtórnego zgłoszenia się, jeżeli zaś od czasu zdania egzaminu, względnie od ostatniego zatrudnienia w służbie (§. 2—4) upłynęło więcej, jak trzy lata, może ono nastąpić tylko na zasadzie odbycia praktyki próbnej na nowo i powtórnego zdania egzaminu.

§. 15.

W okręgu każdej dyrekcyi poczt i telegrafów stanowić będzie ogół urzędników pomocniczych jeden etat, podzielony na trzy klasy, a mianowicie na dwie klasy urzędników pomocniczych stałych i jedną klasę urzędników prowizorycznych.

Rzeczony etat podzielić należy w obrębie każdej dyrekcyi poczt i telegrafów w ten sposób na trzy klasy, żeby na pierwszą klasę przypadało 20 od sta ogólnej ilości urzędników pomocniczych, na drugą klasę 40 od sta, a na klasę urzędników pomocniczych prowizorycznych również 40 od sta. Nadwyżkę, wypadającą przy tym podziale procentualnym, należy zawsze doliczać do klasy prowizorycznych urzędników pomocniczych.

§. 16.

Każdy urzędnik pomocniczy otrzyma przy mianowaniu dekret, zawierający oznaczenie kategorii służbowej, do której mianowany należy, i szczególnego tytułu, jaki mu przysłuza. nadto zaś klasy, do której został zaliczony. tudzież wymiaru poborów służbowych.

Otrzymaanie dekretu nominacyjnego winien urzędnik pomocniczy potwierdzić pisemnie i dołączyć do tego potwierdzenia uwagę, że znana mu jest treść Postanowień zasadniczych.

Przypadającą według ustawy należytość od nadania posady winien urzędnik pomocniczy według

obowiązujących w tym względzie osobnych postanowień zapłacić z własnych środków.

§. 17.

Do uzyskania posady urzędnika pomocniczego I. klasy potrzebny jest egzamin, ustanowiony w §ie 15tym rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 19. maja 1900. Dz. rozp. poczt i tel. Nr. 44. Obsadzanie opróżniających się posad I. klasy kobietami podlega temu ograniczeniu, że tylko co piąta posada może być nadana urzędniczkom pomocniczemu II. klasy.

§. 18.

Dwa razy do roku winny dyrekcyje poczt i telegrafów obsadzać wolne posady II. i I. klasy, postępując przy tem według stosunku ilości posad systemizowanych do ilości posad rzeczywiście obsadzonych, zachodzącego w dniu 31. marca i 30. września.

Urzędnikom pomocniczym, którzy wskutek tego przejdą do wyższej klasy, zaasygnować należy odpowiednie wyższe pobory od 1. kwietnia, względnie 1. października tego samego roku, zaś ich pobory dotychczasowe wstrzymać z ostatnim marca, względnie września.

Mianowania te następować mają bez ogłaszania konkursu. Przy tem przytrzymywać się należy w ogólności tej kolei, w jakiej poszczególne kandydaci w etacie po sobie następują, uwzględniając jednakże przytem także kwalifikacyę, stopień wykształcenia szkolnego i wynik egzaminu (§. 12, względnie §. 17).

§. 19.

Braki, jakieby zaszły w ciągu roku w stosunku do ogólnej systemizowanej ilości urzędników pomocniczych, pokrywać należy zawsze według potrzeby i bez względu na ustanowione w §ie 18tym terminy drogą mianowania stosownej ilości prowizorycznych urzędników pomocniczych.

Przytem pomiędzy ekspektantami uwzględniać należy ile możności przedewszystkiem tych aspirantów, którzy obecnie są, względnie dawniej byli już zatrudnieni w służbie; zresztą zaś co do następstwa poszczególnych kandydatów po sobie, postępować należy według postanowienia, wydanego w tym względzie w §ie 13tym.

§. 20.

Pocztowych urzędników pomocniczych, którzy będą mianowani ekspedyentami, wykreśli się z etatu urzędników pomocniczych i postępować się będzie z nimi — jak długo będą zajęci w tym charakterze — tak względem stosunków osobistych, jak i stosunków płacy według przepisów, obowiązujących w danej

chwili co do poczmistrzów przy urzędach pocztowych III. klasy. Urzędnicy tacy nie tracą jednak ani swego charakteru służbowego, ani prawa ubiegania się o posady poczmistrzów; także na przypadek przyjęcia ich napowrót na etat urzędników pomocniczych umieścić ich należy w tej klasie, do której byliby doszli, zostając bez przerwy w tym etacie, i pozostawić im ten sam stopień starszeństwa.

§. 21.

Tych pocztowych urzędników pomocniczych, którzy na zasadzie postanowień §u 4go, l. 1 do 3, są zatrudnieni na posadach nadetatowych, nie należy uwzględniać ani przy obliczaniu przepisanego stanu w poszczególnych klasach (§. 15) ani przy obliczaniu ilości urzędniczek pomocniczych, podlegającej ustanowionemu powyżej ograniczeniu.

Pod względem awansu (§. 18) postępować należy z takimi urzędnikami pomocniczymi w ten sam sposób, jak z urzędnikami pomocniczymi, wchodzącymi w skład etatu systemizowanego.

§. 22.

Urzędnikom pomocniczym, którzy muszą odbywać ustawą przepisaną służbę wojskową prezenyjną, zostaje aż do jej ukończenia zastrzeżona posada tej samej klasy, przyczem jednak służba wojskowa nie liczy się do czasu służby pocztowej, uzasadniającego posunięcie na wyższy stopień płacy (§. 27).

§. 23.

Aspirantom pocztowym należy przy ich pierwszym zatrudnieniu w służbie przypomnieć uroczyste przyrzeczenie, złożone na początku praktyki (§. 11).

Prowizoryczni urzędnicy pomocniczy winni z okazji swej nominacji złożyć przysięgę służbową (obacz załączkę 2), a dyrekcyja poczt i telegrafów ma poczynić stosowne zarządzenia w tym względzie.

Gdy urzędnik pomocniczy przechodzi do klasy IIej, względnie Iej, należy mu złożoną przysięgę przywołać tylko na pamięć.

§. 24.

Dyrekcyje poczt i telegrafów utrzymywać będą względem wszystkich urzędników pomocniczych swego okręgu osobne tabele służbowe i kwalifikacyjne.

Tabele te mają zawierać:

1. generalia, tudzież szczegóły, odnoszące się do pełnienia służby wojskowej;
2. szczegóły, tyjące się nauk, władania językami i egzaminów;
3. oznaczenie każdorazowego miejsca służby i rodzaju zatrudnienia;

4. ocenę kwalifikacji według następujących rubryk:

- a) pilność,
- b) zdolności;
- c) sprawowanie się w urzędzie,
- d) sprawowanie się poza służbą, a to według następujących stopni:
  - ad a) nadzwyczajna, zadowolniająca, mała,
  - ad b) bardzo dobre, dobre, małe,
  - ad c) zupełnie odpowiednie, odpowiednie, mniej odpowiednie,
  - ad d) nienaganne, mniej odpowiednie.

Tabele kwalifikacyjne należy utrzymywać w ewidencji; w tym celu winni:

1. pocztowi urzędnicy pomocniczy o wszystkich zmianach, jakieby zaszyły w ich stosunkach osobistych, a nie były przełożonej dyrekcyi poczt i telegrafów znane już z urzędu, donosić tej władzy niezwłocznie;

2. naczelnicy wszystkich urzędów, w których pełnią służbę pocztowi urzędnicy pomocniczy (a więc poczmistrze, naczelnicy poczt skarbowych, ewentualnie administratorzy pocztowi) wydać opinię o kwalifikacji dotyczącego urzędnika pomocniczego według oznaczonych powyżej rubryk, i to albo wtedy, gdy tenże występuje ze służby, albo — o ile w ciągu roku nie zmieniał swej posady — na końcu roku i odesłać ją do dyrekcyi poczt i telegrafów. Kwalifikacje administratorów pocztowych sporządzają organa inspekcyjne. Przy układaniu kwalifikacji postępować należy z jak największą sumiennością, a organa, wydające kwalifikację, odpowiadają za to pod rygorem kary dyscyplinarnej.

Każdemu urzędnikowi pomocniczemu należy na jego prośbę podać raz w rok dotyczącą go kwalifikację do wiadomości; nadto przysługuje mu prawo podnoszenia w przeciągu dni ośmiu w przepisanej drodze służbowej zarzutów przeciw kwalifikacji, co do których rozstrzyga ostatecznie dyrekcyja poczt i telegrafów, przyczem na przypadek zupełnie niezasadzonego zażalenia można na dotyczącego urzędnika nałożyć karę za lekkomyślność aż do 10 koron.

§. 25.

Pocztowi urzędnicy pomocniczy i aspiranci pocztowi otrzymują swe pobory bez względu na rodzaj ich służbowego zatrudnienia, oznaczonego w §§ach 2—4, wprost od Zakładu poczt i telegrafów.

Pobory te są częścią zwyczajną, częścią nadzwyczajną (pobory poboczne).

§. 26.

Pobory zwyczajne pocztowych urzędników pomocniczych stanowi roczna płaca według następującego szematu:

A. Pocztowi urzędnicy pomocniczy.

Klasa etatu	Stopień płacy	Okrąg				
		I.	II.	III.	IV.	
		klasy dodatków aktywalnych urzędników rządowych				
		k o r o n				
prowizorycznych urzędników pomocniczych	3	1.100	950	875	800	
	2	1.175	1.025	950	875	
	1	1.250	1.100	1.025	950	
pocztowych urzędników pomocniczych	II. kl.	3	1.400	1.250	1.200	1.150
		2	1.500	1.350	1.300	1.250
		1	1.600	1.450	1.400	1.350
	I. kl.	3	1.800	1.600	1.550	1.500
		2	2.000	1.800	1.750	1.700
		1	2.200	2.000	1.950	1.900

B. Pocztowe urzędniczki pomocnicze.

Klasa etatu	Stopień płacy	Okrąg				
		I.	II.	III.	IV.	
		klasy dodatków aktywalnych urzędników rządowych				
		k o r o n				
prowizorycznych urzędniczek pomocniczych	3	950	880	840	800	
	2	1.025	955	915	875	
	1	1.100	1.030	990	950	
pocztowych urzędniczek pomocniczych	II. kl.	3	1.200	1.100	1.050	1.000
		2	1.300	1.200	1.150	1.100
		1	1.400	1.300	1.250	1.200
	I. kl.	3	1.600	1.400	1.350	1.300
		2	1.750	1.550	1.500	1.450
		1	1.900	1.700	1.650	1.600

Pobory wypłacane będą w miesięcznych ratach z góry.

§. 27.

Pocztowi urzędnicy pomocniczy II. i I. klasy przechodzą na wyższy stopień płacy po czterech latach służby, odbytych w dotyczącej klasie.

W klasie prowizorycznych urzędników pomocniczych stosowane będą wymiary trzeciego stopnia płacy w ciągu pierwszego i drugiego roku służby, wymiary drugiego stopnia płacy w ciągu trzeciego i czwartego roku służby, a wymiary pierwszego stopnia płacy po ukończeniu czterech lat służby.

Do czasu służby, uzasadniającego posunięcie na wyższy stopień płacy, które następuje z urzędu, liczy się każde rzeczywiste zajęcie służbowe, odbyte w myśl §§ów 2—4.

§. 28.

Z wyjątkiem przypadków opuszczenia służby, spowodowanego należycie udowodnioną słabością albo urlopem, udzielonym według przepisów, albo wreszcie wstąpieniem do szeregu w przypadkach, określonych w §ie 5tym ustawy z dnia 22. maja 1878, Dz. u. p. Nr. 59 pod lit. a, b i d (obacz załączkę 3), wypłata poborów pocztowych urzędników pomocniczych podlega warunkowi istotnego sprawowania służby. Załączka 3.

Zresztą pobory zaczynają się liczyć:

1. w przypadku zamianowania prowizorycznym urzędnikiem pomocniczym, od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zamianowaniu;

2. w przypadku przeniesienia do wyższej klasy, od dotyczącego terminu regulacji etatu (§. 18);

3. w razie postąpienia na wyższy stopień płacy (§. 27), od pierwszego dnia miesiąca, następującego po ukończeniu drugiego, względnie czwartego roku służby w klasie urzędników pomocniczych prowizorycznych, zaś z pierwszym dniem miesiąca, następującego po ukończeniu czterolecia w klasie II. i I.

Pobory należy wstrzymać:

1. w razie zamianowania urzędnika pomocniczego asystentem pocztowym, poczmistrzem lub ekspedyentem; tudzież w razie przyznania mu wyższych poborów w etacie urzędników pomocniczych, — z chwilą przekazania nowych poborów:

2. w razie stawienia się do służby wojskowej prezencyjnej, tudzież w razie rozwiązania stosunku służbowego (§. 48), — z końcem dotyczącego miesiąca.

§. 29.

Zwyczajne pobory aspiranta pocztowego stanowią wynagrodzenie dzienne, wypłacane w miesięcznych ratach z dołu, a to według następującego szematu:

A. Aspiranci pocztowi.

Stopień wynagrodzenia dziennego	O k r ą g							
	I.		II.		III.		IV.	
	klasy dodatków aktywalnych urzędników rządowych							
	K	h	K	h	K	h	K	h
3	3	—	2	60	2	40	2	20
2	3	20	2	80	2	60	2	40
1	3	40	3	—	2	80	2	60

B. Aspirantki pocztowe.

Stopień wynagrodzenia dziennego	O k r ą g							
	I.		II.		III.		IV.	
	klasy dodatków aktywalnych urzędników rządowych							
	K	h	K	h	K	h	K	h
3	2	60	2	40	2	30	2	20
2	2	80	2	60	2	50	2	40
1	3	—	2	80	2	70	2	60

Wypłata wynagrodzenia dziennego podlega warunkowi rzeczywistego pełnienia służby, chyba że w tym względzie postanowiono wyraźnie inaczej.

Aspirantom pocztowym, którzy zmieniają miejsce służby w ciągu miesiąca, należy — o ile z tą zmianą łączy się także różnica w wymiarze dziennego — wypłacić wyższe, względnie niższe pobory za stosunkową część miesiąca.

Co się tyczy przyznawania wyższych stopni wynagrodzenia dziennego, stosowane być mają postanowienia, wydane w drugim i trzecim ustępie §u 27go.

§. 30.

Do poborów nadzwyczajnych należą:

1. dodatki służbowe (§. 31);
2. należności za służbę nocną, a mianowicie dla pocztowych urzędników pomocniczych i aspirantów pocztowych, zatrudnionych w urzędach państwowych, w takim wymiarze, jaki ustanowiony został rozporządzeniem Ministerstwa handlu z dnia 31. marca 1891, l. 51262 z roku 1890, Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 36 z roku 1891, dla niższych urzędników ruchu, a dla innych urzędników pomocniczych i aspirantów pocztowych — w wymiarze, ustanowionym w §ie 9tym rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 19. maja 1900, Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 44;

3. należności za konwojowanie poczty na kolejach, i to w przypadku konwojowania poczty koleją w zastępstwie urzędnika — według wymiaru przepisane dla urzędników ruchu, a w razie konwojowania koleją poczt niższego rzędu — w wymiarze, jaki Ministerstwo handlu w każdym z osobna przypadku ustanowi.

§. 31.

Dodatki służbowe należą się:

1. pocztowym urzędnikom pomocniczym i aspirantom pocztowym, ustanowionym zawiadowcami poczt, dodatek na zawiadowstwo, który w urzędach pocztowych I. klasy wynosi 10 koron, w urzędach pocztowych II. klasy 8 koron, a w urzędach pocztowych III. klasy 5 koron na miesiąc;

2. pocztowym urzędnikom pomocniczym, którym w urzędzie pocztowym I. klasy poruczono zamknięcie kasy lub oddano drugi klucz od kasy, miesięczny dodatek kasowy w kwocie 5 koron, i to według okoliczności niezależnie od dodatku na zawiadowstwo;

3. pocztowym urzędnikom pomocniczym i aspirantom pocztowym, którzy pełnią służbę w urzędach sezonowych, należy się za czas tej służby dodatek w wysokości 20 od sta ich płacy miesięcznej, względnie wynagrodzenia dziennego, wypadającego na miesiąc o 30 dniach, i to według okoliczności niezależnie od dodatków, oznaczonych pod liczbą 1 i 2. Te urzędy pocztowe, w których urzędnikom pomocniczym i aspirantom pocztowym należeć się będą dodatki, pod liczbą 3 wymienione, oznaczy Ministerstwo handlu w każdym przypadku z osobna.

Dodatki służbowe, o których była mowa pod liczbą 1, 2 i 3, przekazywać należy w miarę rzeczywistej odbytej służby co miesiąca z dołu, i to w danym razie pro rata temporis.

§. 32.

Co się tyczy postępowania z poborami pocztowych urzędników pomocniczych, którzy wstępują do

szeregu w razie mobilizacji lub powołani będą do pełnej służby telegraficznej i pocztowej, wydane będą osobno postanowienia.

§. 33.

Pocztowi urzędnicy pomocniczy, którzy zdali egzamin ruchu, mogą być mianowani asystentami pocztowymi. Do uczęszczania na kurs nauki pocztowej i telegraficznej, względnie do zdawania egzaminu ruchu można jednakże przypuścić tylko tych męskich urzędników pomocniczych, którzy ukończyli najmniej 2 lata seminaryum nauczycielskiego lub wyższej szkoły handlowej albo 4 klasy szkoły średniej i mają najmniej skończonych 8 lat służby.

§. 34.

Dyrekcye poczt i telegrafów mają prawo udzielania stałym urzędnikom pomocniczym zaliczek aż do kwoty maksymalnej, równającej się trzymiesięcznej płacy, a to pod warunkami, ustanowionymi co do udzielania zaliczek rzeczywistym urzędnikom rządowym i za wymową zwrotu w ratach, które mogą być rozłożone co najwięcej na 20 miesięcy.

§. 35.

Pod warunkami, ustanowionymi w ogólności co do udzielania remuneracji pieniężnych i zapomóg, mogą dyrekcye poczt i telegrafów przyznawać pocztowym urzędnikom pomocniczym i aspirantom pocztowym remuneracye i zapomogi aż do kwoty maksymalnej 100 koron w jednym roku.

§. 36.

Pocztowi urzędnicy pomocniczy mają prawo noszenia odzieży służbowej, przepisanej w §ie 29tym rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 19. maja 1900, Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 44, dla poczmistrzów za dekretem, jednakże z tą różnicą, że epolety obszyte i przytwierdzone będą nie złotymi galonikami, lecz galonikami z posrebrzanego białego metalu szerokimi na 5 mm i że odznakę urzędników pomocniczych I. klasy stanowić mają trzy rozety, urzędników pomocniczych II. klasy dwie rozety, a prowizorycznych urzędników pomocniczych jedna rozeta z białego wyciskanego metalu na epoletach. Epolety przyszyte być mają także do płaszcza uniformowego.

Pocztowi urzędnicy pomocniczy są obowiązani w myśl postanowienia punktu III. rozporządzenia z dnia 3. września 1890, l. 1778 H. M., Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 93, nosić w służbie wewnętrznej kurtkę uniformową, zaprowadzoną rozporządzeniem z dnia 1. września 1890, l. 1778 H. M., Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 85, jednakże z tą różnicą, że za odznakę na wyłogach, których brzeg dolny obszyty jest srebrnym galonikiem na 5 mm szerokim, służyć będą urzędnikom pomocniczym I. klasy trzy rozety z każdej strony, urzędnikom pomocniczym II. klasy

dwie rozety, a urzędnikom pomocniczym prowizorycznym jedna rozeta z białego wyciskanego metalu.

Aspirantom pocztowym nie wolno nosić odzieży służbowej.

§. 37.

Na ustną prośbę pocztowych urzędników pomocniczych mogą im ich bezpośredni przełożeni udzielić w ciągu roku aż do 14 dni urlopu, o czym powinni uwiadomić dyrekcję poczt i telegrafów; udzielenie urlopu może nastąpić tylko w takim razie, jeżeli służba na to pozwala i jeżeli urlop nie pociąga za sobą wydatków na zastępstwo.

Dyrekcye poczt i telegrafów mogą pod takimi samymi warunkami udzielać pocztowym urzędnikom pomocniczym urlopów aż do czterech tygodni, a bez tych warunków aż do trzech miesięcy, jeżeli urzędnik o urlop proszący, ponosi kosztą substytucyi; dłuższe urlopy mogą być udzielone tylko za zrzeczeniem się poborów.

§. 38.

Jeżeli pocztowy urzędnik pomocniczy nie może jawnie się do służby wskutek słabości, winien natychmiast zrobić o tem służbowe doniesienie, które następnie należy przedłożyć przełożonej dyrekcji poczt i telegrafów. Jeżeli urzędnik taki absentuje się z powodu słabości dłużej niż ośm dni a nie zarządzono zbadania go przez lekarza pocztowego, winien przedłożyć świadectwo lekarskie; przedłożenia świadectwa lekarskiego można zażądać nawet w razie krótszej nieobecności.

Podczas słabości otrzymują pocztowi urzędnicy pomocniczy w ciągu pierwszych czterech miesięcy zwyczajne pobory w pełnej kwocie, a przez następujące dwa miesiące o 25% mniej. Po upływie sześciu miesięcy pobory zostaną wstrzymane.

Aspirantom pocztowym wypłaca się na przypadek słabości przez pierwsze trzy miesiąceienne wynagrodzenie w pełnej kwocie, a w następnych dwóch miesiącach o 25% mniej. Po upływie piątego miesiąca wstrzymuje się wypłatę dziennego wynagrodzenia.

§. 39.

Postanowienia §§ów 14—19, 23—28, wreszcie 90—98 Regulaminu służbowego dla urzędników i sług. podlegających III. sekcji Ministerstwa handlu, obwieszczonego reskryptem tegoż Ministerstwa z dnia 16. grudnia 1852, l. 2649, Dz. rozp. poczt. Nr. 100 (obacz załączkę 4), stosowane będą w analogiczny sposób do pocztowych urzędników pomocniczych i aspirantów pocztowych.

Pocztowi urzędnicy pomocniczy i aspiranci pocztowi są przeto w szczególności obowiązani poświęcać się pracy, jakiej wymaga od nich poruczona im w danej chwili służba, wiernie, pilnie, uczciwie

i tak dobrze, jak tylko mogą i umieją, tudzież przyswajając sobie potrzebne do tego wiadomości i potrzebną biegłość. Są oni odpowiedzialni za rychłe i punktualne spełnianie poruczonych sobie czynności służbowych, winni przestrzegać ściśle godzin urzędowych, a w razie nadzwyczajnej potrzeby pełnić służbę nawet poza temi godzinami. Pocztowi urzędnicy pomocniczy i aspiranci pocztowi są nadto obowiązani zachowywać wobec wszystkich sprawy służbowe w tajemnicy. Odpowiadają oni za powierzone sobie przedmioty i za każdą szkodę, jakaby z ich winy dla państwa wynikła. Swoim przełożonym winni pocztowi urzędnicy pomocniczy i aspiranci pocztowi okazywać posłuch i szacunek; w obcowaniu służbowem z innymi funkcyonaryuszami tudzież ze stronami winni się znachodzić uprzejmie; zabrania się im jak najsurowiej przyjmować od stron z tytułu sprawowania służby upominki lub inne świadczenia albo przyrzeczenia tychże. Pocztowi urzędnicy pomocniczy i aspiranci pocztowi winni także poza służbą zachowywać się przyzwoicie i uczciwie i nie oddawać się niedozwolonym zajęciom ubocznym.

§. 40.

Co do zaopatrzenia pocztowych urzędników pomocniczych na starość i na przypadek przeniesienia w stan spoczynku istnieją szczególne postanowienia.

§. 41.

Aspiranci pocztowi i prowizoryczni urzędnicy pomocniczy potrzebują do zawarcia małżeństwa pisemnego pozwolenia.

Prośbę o takie pozwolenie wnieść należy najmniej na dni czternaście przed zawarciem małżeństwa do przełożonej dyrekcyi poczt i telegrafów i wymienić w niej imię narzeczonej, tudzież dołączyć świadectwo moralności tej ostatniej.

Zawarcie małżeństwa bez otrzymania pozwolenia stanowi przestępstwo służbowe.

Zawarcie związków małżeńskich przez urzędniki pomocnicze i aspirantki pocztowe pociąga za sobą natychmiastowe wykluczenie ich ze służby; gdy rozwiedzeni małżonkowie na nowo się łączą, okoliczność tę uważać należy za równą zawarciu związków małżeńskich.

§. 42.

Ekspedyentki pocztowe, należące do etatu urzędników pomocniczych, tracą wskutek zawarcia związków małżeńskich prawo do dalszego pełnienia obowiązków w charakterze urzędniczek pomocniczych; zachowują jednak stosownie do postanowień drugiego ustępu §u 22go rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 19. maja 1900, Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 44, prawo ubiegania się o posady poczmistrzyń.

§. 43.

Pocztowych urzędników pomocniczych lub aspirantów pocztowych nie można przydzielać do takich urzędów, których przełożeni są z nimi w linii wstępnej albo zestępniej spokrewnieni lub spowinowaceni lub w linii bocznej spokrewnieni aż do czwartego stopnia albo spowinowaceni aż do drugiego stopnia, lub którzy połączeni są z nimi węzłami małżeńskimi.

Pocztowe urzędniczki pomocnicze można przenosić do urzędów państwowych tylko wyjątkowo i tylko na ich prośbę.

Przydzielanie pocztowych urzędniczek pomocniczych do stałej służby przy urzędach państwowych odbywa się w ten sposób, że jednocześnie nadaje się im systemizowane posady manipulantek pocztowych i telegraficznych, a do funkcyonaryuszek tego rodzaju stosują się następnie postanowienia rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 31. lipca 1898, l. 44615, Dz. rozp. poczt. i tel. Nr. 79 w całej rozciągłości, przyczem co do stopnia płacy policza się odbyty dotąd czas służby.

Z chwilą przejścia na etat manipulantek pocztowych i telegraficznych wykreśla się rzeczone urzędniczki z pocztu urzędników pomocniczych.

§. 44.

Pomocniczy urzędnicy pocztowi są obowiązani sprawować przemijająco obowiązki także w jakimś obcym miejscu służbowem (w razie potrzeby nawet przy urzędach pocztowych III. klasy).

W takich przypadkach należy się im:

- a) wynagrodzenie kosztów jazdy drugą klasą na kolejach żelaznych i parowcach, tudzież należytość za dojazd do stacyi i odjazd ze stacyi w kwocie ryczałtowej 75 h za każdy dojazd i odjazd;
- b) w podrózach, których nie można odbyć ani koleją ani parowcem, wynagrodzenie stałe na pokrycie kosztów jazdy w kwocie 30 h od kilometra drogi;
- c) za każdy dzień nieodzownego pozostawiania w podróży — dyety, które dla prowizorycznych urzędników pomocniczych wynoszą 3 korony, dla urzędników pomocniczych II. klasy 4 korony, a dla urzędników pomocniczych I. klasy 5 koron;
- d) za każdy dzień czasowego pełnienia obowiązków w obcym miejscu służbowem, wyżywne, które dla żonatych urzędników pomocniczych stosuje się do wymiarów pod c) podanych, a dla urzędników pomocniczych stanu wolnego wynosi 2, względnie 3 i 4 korony dziennie. Jeżeli można przewidywać, że tego rodzaju przemijające zatrudnienie potrwa dłużej jak cztery tygodnie, natenczas dotyczącemu urzędnikowi przyznać należy tygodniowe strawne w kwocie ryczał-

lowej, a to żonatym prowizorycznym urzędnikom pomocniczym od 15—20 koron, żonatym urzędnikom pomocniczym II. klasy od 20 do 25 koron, takimże urzędnikom I. klasy od 25—30 koron, odpowiednio do rozmaitych stosunków; nieżonatym urzędnikom pomocniczym wyznaczyć należy kwotę ryczałtową strawnego w wymiarze 70% kwot powyżej oznaczonych. Owidowiących urzędników pomocniczych, którzy mają dzieci, należy stawiać na równi z żonatymi, bezdzietnych zaś na równi z nieżonatymi.

§. 45.

Pocztowych urzędników pomocniczych można przenosić do innego urzędu, znajdującego się w ich dotychczasowym okręgu dyrekcyjnym, a za porozumieniem z właściwą dyrekcją poczt i telegrafów nawet do urzędu pocztowego, znajdującego się w innym okręgu dyrekcyjnym. Przeniesienie to może nastąpić na prośbę, z urzędu lub za karę.

Pocztowym urzędnikom pomocniczym można pozwalać na zamianę miejsca służby, jeżeli proszą o to za wzajemnem porozumieniem się.

Gdy pocztowi urzędnicy pomocniczy przeniesieni zostają na własną prośbę (zamiana miejsca służby) lub za karę, winni sami ponosić kosztu przesiedlenia się.

Pocztowym urzędnikom pomocniczym, przenoszonym z urzędu, należy się:

- a) zwrot wydatków na podróż dla swej osoby według przepisów, zawartych w §ie 44ym pod lit. a), b) i c);
- b) dodatek do kosztów przesiedlenia się, który wymierzyć należy z uwzględnieniem stosunków osobistych pocztowego urzędnika pomocniczego, jednakże co najwyżej w kwocie 200 koron.

§. 46.

Jeżeli aspirantów pocztowych używa się do służby w obcym miejscu, a służba ta łączy się bezpośrednio z dotychczasową, w takim razie mają oni wprawdzie prawo do zwrotu kosztów podróży według postanowień, wydanych w §ie 44 pod lit. a) do c) prowizorycznych urzędników pomocniczych, natomiast strawne w kwocie 2 koron należy się im tylko podczas pierwszych czterech tygodni czasowego pełnienia służby w obcym miejscu.

§. 47.

Przepisy, dotyczące postępowania dyscyplinarnego z urzędnikami państwowymi, w szczególności zaś postanowienia rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. marca 1860, Dz. u. p. Nr. 64, stosowane będą do pomocniczych urzędników pocztowych w analogiczny sposób z tą zmianą, że zamiast odebrania

prawa awansu na wyższy stopień służbowy, można im za karę odebrać prawo przejścia na wyższy stopień płacy, i to na czas oznaczony lub nieoznaczony.

Zasuspendowanemu urzędnikowi pomocniczemu, który nie może ponosić kosztów utrzymania swej osoby i swej rodziny, należy przyznać alimentację, która przekazana być ma z urzędu z reguły dopiero wtedy, gdy urzędnik pomocniczy wniosie o to formalną prośbę i tylko w takim razie, gdy potrzeba takiej alimentacji jest powszechnie wiadoma.

Alimentację taką wymierzyć należy stosownie do potrzeby w wysokości jednej trzeciej aż do dwóch trzecich rocznej płacy.

Jeżeli ssnspenzya będzie w drodze rekursu zniesiona lub jeżeli zasuspendowany urzędnik pomocniczy zostanie na podstawie śledztwa dyscyplinarnego uznany ostatecznie całkiem niewinnym, natenczas należy mu wypłacić dodatkowo wstrzymane pobory w pełnej kwocie za potrąceniem pobranej alimentacji.

§. 48.

Stosunek służbowy pocztowych urzędników pomocniczych ulega rozwiązaniu:

1. przez wypowiedzenie, o ile chodzi o urzędników pomocniczych prowizorycznych; w tym względzie obowiązuje tak dotyczącego urzędnika, jak i dyrekcję poczt i telegrafów sześciotygodniowy termin wypowiedzenia;
2. przez zrzeczenie się służby (§. 49);
3. przez zawarcie małżeństwa (połączenie się małżonków rozwiedzionych napowrót), o ile chodzi o urzędniczkę pomocniczą;
4. przez przeniesienie w stały stan spoczynku (§. 50);
5. przez oddalenie ze służby;
6. przez śmierć.

§. 49.

W przypadku zrzeczenia się posady, dobrowolne wystąpienie ze służby pociąga za sobą jednoczesną rezygnację z tytułu, poborów i wszelkich innych praw, wypływających ze stosunku służbowego.

Kompetencya do przyjmowania rezygnacji ze służby przysłuza przełożonej dyrekcji poczt i telegrafów, z tem jednakże ograniczeniem, że przyjęcie rezygnacji pomocniczego urzędnika pocztowego, zostającego w śledztwie sądowo-karnem lub dyscyplinarnem, zastrzeżone jest Ministerstwu handlu.

§. 50.

Pocztowych urzędników pomocniczych, którzy wskutek słabości, trwającej dłużej, jak sześć miesięcy, jednak uleczalnej, stali się na jakiś czas niezdolnymi do służby, należy przenieść w czasowy stan spoczynku.

Jeżeli pomocniczy urzędnicy pocztowi, których przeniesiono w czasowy stan spoczynku, odzyskają napowrót zupełną zdolność do służby, można ich w przeciągu pięciu lat od chwili przeniesienia w stan spoczynku przyjąć napowrót do służby i przyznać im ich dawniejszy stopień płacy, przyczem jednak czasu przebytego w stanie spoczynku nie będzie się brało w rachubę przy posuwaniu dotyczącego urzędnika do wyższej klasy poborów. Jeżeli kwiescent wzbrania się wstąpić do służby napowrót, okoliczność ta ma znaczenie rezygnacji ze służby.

Po upływie oznaczonego wyżej terminu nastąpić ma przeniesienie w stały stan spoczynku.

Niezawisłe od powyższego postanowienia należy pomocniczych urzędników pocztowych przenosić w stały stan spoczynku w takich razach, gdy wskutek choroby cielesnej lub umysłowej staną się zupełnie niezdolnymi do służby.

§. 51.

Podoficerom, którzy posiadają certyfikat w myśl ustawy z dnia 19. kwietnia 1872, Dz. u. p. Nr. 60, i mają kwalifikację na posady pomocniczych urzędników pocztowych, przysłuża przy obsadzaniu tych posad prawo pierwszeństwa.

Szczegółowe postanowienia co do dopuszczania tego rodzaju kandydatów do praktyki, tudzież co do pomieszczania ich na opróżnionych posadach i przyjmowania na kurs nauki pocztowej i telegraficznej, wydane będą w drodze szczególnego rozporządzenia.

§. 52.

Przez pomocników pocztowych rozumie się osoby, uzdolnione do pełnienia służby pocztowej i telefonicznej, zatrudniane przez poczmistrzów lub ekspedyentów pocztowych, pod kierownictwem, rękomią i odpowiedzialnością tychże.

Przy urzędach pocztowych I. klasy, tudzież przy tych urzędach pocztowych II. klasy, w których są systemizowane posady urzędników pomocniczych, zatrudnianie pomocników pocztowych jest z zasady niedozwolone; jednakże przy urzędach pocztowych II. klasy, dla których systemizowana jest jedna posada urzędnika pomocniczego, można za zgodą Ministerstwa handlu (i z jednoczesnym zwinięciem systemizowanej posady urzędnika pomocniczego) pozwolić poczmistrzowi zatrudniać w charakterze pomocnika pocztowego takiego ekspektanta (§. 13), który według postanowień §u 43go, ustępu 1, byłby wykluczony od pełnienia służby przy dotyczącym urzędzie pocztowym.

§. 53.

W charakterze pomocników pocztowych zatrudniane będą tylko osoby nieposzlakowane, które posiadają obywatelstwo austriackie, mają najmniej

szesnaście lat i ukończyły najmniej wszystkie klasy szkoły ludowej.

Osób, które według postanowień §u 6go nie mogłyby uzyskać posady pomocniczych urzędników pocztowych, nie można nawet w charakterze pomocników pocztowych używać do służby.

§. 54.

O zamiarze użycia pomocnika pocztowego do służby uwiadomić należy we właściwym czasie dyrekcyę poczt i telegrafów.

Jeżeli dyrekcyja poczt i telegrafów nie znachodzi ważnych przyczyn do sprzeciwienia się temu, aby wskazanego jej pomocnika pocztowego zatrudniano w służbie, powinna doniesienie takie przyjąć do wiadomości i polecić poczmistrzowi (ekspedyentowi pocztowemu), by w obecności świadka odebrał od pomocnika pocztowego przyrzeczenie wierności i dochowywania tajemnicy urzędowej przez podanie ręki (obacz załączkę 5).

Zresztą dyrekcyi poczt i telegrafów przysłuża prawo usunięcia pomocnika pocztowego od dalszego pełnienia obowiązków, nawet gdy tenże już sprawuje służbę.

§. 55.

Organa inspekcyjne obowiązane są przekonywać się na objażdżkach służbowych na podstawie kilku ustnych pytań, czy pomocnicy pocztowi kwalifikują się do pełnienia służby pomocniczej. Jeżeli przytem pokaże się, że dotyczący pomocnik pocztowy do służby zupełnie się nie nadaje, lub jeżeli przy kontroli manipulacji urzędowej dotyczącego urzędu pocztowego nasuną się innego rodzaju wątpliwości co do osoby pomocnika pocztowego, w takim razie dyrekcyja poczt i telegrafów winna go na wniosek organu inspekcyjnego usunąć ze służby.

§. 56.

Obowiązki pomocników pocztowych mogą pełnić także ekspektanci posad urzędników pomocniczych (§. 13). W takich razach wystarcza uczynić doniesienie do dyrekcyi poczt i telegrafów dopiero jednocześnie z przyjęciem dotyczącego ekspektanta; także egzaminowanie ze strony organu inspekcyjnego (§. 55) nie ma w takich razach miejsca.

Tego rodzaju pomocnikom pocztowym winien ich służbodawca przed użyciem ich do służby przypomnieć jedynie przyrzeczenie wierności i dochowywania tajemnicy urzędowej, złożone przez nich w myśl §u 11go.

Pełnienie obowiązków w charakterze pomocnika pocztowego nie wpływa w niczem na dalszą drogę służbową ekspektantów, chyba tylko o tyle, że tacy ekspektanci, którzy jako pomocnicy pocztowi dopuścili się znacznego przekroczenia obo-

wiązków służbowych, wykreśleni^o będą stanowczo z listy ekspektantów (§. 13).

§. 57.

Pomocnicy pocztowi zostają do swojego służbowdawcy (poczmistrza, ekspedyenta pocztowego) w prywatnym stosunku służbowym, a stosownie do tego wysokość ich ewentualnego wynagrodzenia zależeć będzie od obopólnej umowy.

§. 58.

Na utrzymywanie pomocników pocztowych nie będzie się przyznawało ekspedyentom żadnego dodatku. Także przy urzędach pocztowych II. klasy utrzymywanie pomocników pocztowych spada z zasady na poczmistrza; dotyczącemu poczmistrzowi można jednak przyznać zasiłek manipulacyjny:

1. w przypadku, o którym była mowa w ustępie 2gim §u 52go, a mianowicie:

- a) przy urzędach pocztowych II. klasy, 1. stopnia (więcej jak 30.000 jednostek), 500—700 koron;
- b) przy urzędach pocztowych II. klasy, 1. stopnia, (mniej jak 30.000 jednostek) 400—600 koron;
- c) przy urzędach pocztowych II. klasy, 2. stopnia, 240—400 koron;

2. jeżeli w urzędzie pocztowym II. klasy koniecznym jest przyjęcie kogoś do pomocy a posada urzędnika pomocniczego nie będzie tam systemizowana.

W tym przypadku stosować się należy do wskazówek, podanych pod liczbą 1, lit. b) i c).

Przy czynieniu dotyczących wniosków winny dyrekcye poczt i telegrafów trzymać się wytyczonych powyżej granic, uwzględniając jednak stosunki, zachodzące w każdym przypadku z osobna.

Call r. w.

Uroczyste przyrzeczenie.

Otrzymawszy pozwolenie odbywania praktyki przy c. k. Zakładzie poczt i telegrafów, złożysz Pan uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki, które na Nim w czasie tej praktyki będą ciążyły, a które określone są w szczegółowych przepisach, spełniać będziesz sumiennie, że okazywać będziesz posłuszeństwo ustawom i zleceniom swych przełożonych i dochowywać wiernie tajemnicy urzędowej.

„To, co mi w tej chwili przeczytano i co zrozumiałem dobrze i należyście, winienem i chcę ściśle wypełnić.“

.....

(Podpis ślubującego.)

Powyższe przyrzeczenie złożono dnia dzisiejszego w naszej obecności.

....., dnia ....., 190 ..

.....

(Podpis świadka.)

.....

(Podpis kierownika urzędu pocztowego.)

L . . . . .

Przysięga służbowa.

Przysięgniesz Pan Bogu Wszchemogącemu i przyrzekniesz na honor i uczciwość niezłomną wierność i posłuszeństwo Najjaśniejszemu Cesarzowi i Panu Franciszkowi Józefowi Pierwszemu, z Bożej łaski Cesarzowi Austrii, Apostolskiemu Królowi Węgier, Królowi Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Arcyksięciu Austrii itd. itd., a po Nim Jego następcom, pochodzącym z Jego Najwyższego Rodu i krwi.

Przysięgniesz Pan, że niezłomnie przestrzegać będziesz ustaw konstytucyjnych, że szczegółowo określone obowiązki, jakie na Pana w sprawowaniu Jego urzędu włożone będą, wypełniać będziesz sumiennie, że przytem zawsze kierować się będziesz tylko względem na dobro służby Najjaśniejszego Pana i państwa, że okazywać będziesz zawsze chętnie posłuszeństwo ustawom i zleceniom przełożonych i dochowywać wiernie tajemnicy urzędowej.

Przysięgniesz Pan także, że ani obecnie nie należysz do żadnego zagranicznego stowarzyszenia o celach politycznych, ani też na przyszłość do takiego stowarzyszenia należeć nie będziesz.

„Tego, co mi w tej chwili przeczytano i co zrozumiałem dobrze i należycie, powinienem i chęć ściśle przestrzegać.

Tak mi Panie Boże dopomóż!“

.....
(Podpis przysięgającego.)

....., dnia ..... 190 ..

Powyższą przysięgę złożono dzisiaj w naszej obecności.

.....
(Podpis świadka.)

.....
(Podpis odbierającego przysięgę.)

W y c i ą g

z ustawy z dnia 22. czerwca 1878, Dz. u. p. Nr. 59, tyczącej się uregulowania stosunków osobistych i służbowych cywilnych funkcjonaryuszy państwowych, należących do siły zbrojnej.

§. 5.

Podczas czynnej służby wojskowej:

- a) w celu własnego wykształcenia się pod względem wojskowym w okresie wyznaczonym ustawą na wykształcenie rekrutów,
- b) z powodu peryodycznych ćwiczeń wojskowych,
- c) w razie uruchomienia, i
- d) w razie powołania pospolitego ruszenia.

każdy sługa cywilny rządowy zatrzymuje swoją posadę cywilną i stopień w służbie cywilnej.

Służba wojskowa tego rodzaju ani nie wstrzymuje posuwania się w służbie cywilnej rządowej ani nie przerywa pięciolecia wysłużyć się mającego dla otrzymania wyższej płacy.

Podczas czynnej służby wojskowej celem odbycia ustawowej służby pod bronią, zabezpieczona będzie każdemu słudze cywilnemu rządowemu posada cywilna tej samej kategorii i w tej samej klasie stopnia służbowego, jednakże przerywa się pięciolecie wysłużyć się mające dla otrzymania wyższej płacy, wyjąwszy czas istnienia uruchomienia, wzmiankowany pod c).

Rok wojenny w duchu §u 10go ustawy z dnia 27. grudnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 158) liczony będzie wprawdzie do ogólnego czasu służby, lecz nie do pięciolecia, potrzebnego do uzyskania większej płacy w czynnej służbie cywilnej.

Zasady, przyjęte co do pięciolecia, stosowane będą w tej samej myśli do uzyskania innych podwyższeń płacy, zawisłych od wysłużenia pewnego czasu (u. p. dodatków dziesięcioletnich).

W y c i ą g

z „Regulaminu służbowego dla urzędników i sług, podlegających III. sekcji Ministerstwa handlu“

(wydanego na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 28. listopada 1852, ogłoszonego reskryptem Ministerstwa handlu z dnia 16. grudnia 1852, l. 2649, Dz. rozp. Nr. 100 z 1852).

§. 14.

Urzednicy i sludzy sa odpowiedzialni za scisle stosowanie sie do przepisow sluzbowych i instrukcji dla nich wydanych.

Sa oni obowiazani wykonywac sumiennie powierzone sobie czynnosci, stosownie do ustaw i byc poslusznymi wszelkim zarzadzeniom swych przelezonych, wydawanym w sprawach urzedowych.

Zarzadzenia, ktore moglyby za soba pociagac odpowiedzialnosc urzednikow podwladnych, nalezy ile mozności wydawac na piśmie.

§. 15.

Tajemnic urzedowych, nawet gdyby one doszly tylko ustnie do wiadomosci urzednikow i slug, winni ci ostatni scisle dochowywac a zobowiazanie to ciezy na nich nawet po wystapieniu ze sluzby rzadowej.

§. 16.

Dopoki urzednicy i sludzy istotnie zostaja w sluzbie lub otrzymuja jakis emolument z kasy państwa, nie wolno im oglaszac w gazetach zażaleń przeciw zarzadzeniom przelezonych lub innych stosunkow, wynikajacych z nalezenia ich do związku sluzbowego.

§. 17.

Od kazdego urzednika rzadowego i slugi wymaga sie, zeby sie takze w zyciu prywatnem zachowywal stosownie do swego stanowiska i swej godności.

§. 18.

Urzednikom i slugom zabrania sie jak najsurowiej przyjmowac upominki w sprawach urzedowych.

§. 19.

Urzednikom i slugom nie wolno ani poswiecac sie ani brac udzialu w takim zajeciu ubocznem lub przedsiębiorstwie, ktore

1. juz ze samej swej natury lub ze wzgledu na stanowisko urzednika lub slugi mogloby uzasadniac obawe stronniczosci przy sprawowaniu urzedu lub sluzby, albo

2. nie zgadzaloby sie z przyzwoitoscia lub z powaga urzednikow i slug na zewnatrz lub nie odpowiadaloby stopniowi sluzbowemu tych pierwszych, wreszcie ktoreby

3. zabieralo urzednikowi lub sludze tyle czasu, iz scisle spełnianie obowiazkow zawodowych musialoby na tem ucierpiec.

Czy urzednik lub sluga moze przyjac pewne zajecia uboczne lub nie, o tem rozstrzyga bezposredni przelezony, przeciw orzeczeniu ktorego mozna sie odwozac do wyzszej wladzy.

§. 23.

Kazdy urzednik i sluga jest obowiazany w miare swych sil wykonywac bez pretensyi do osobnego wynagrodzenia te nadzwyczajne czynnosci, jakie by ze wzgledow sluzbowych oraz z jakichs osobliwszych przyczyn byly mu na jakis czas poruczone przez

przełożonego obok zwyczajnych obowiązków; w tym względzie wolno mu odwołać się tylko do wyższej władzy, jednakże bez skutku odwołującego.

§. 24.

Każdy urzędnik jest obowiązany za wynagrodzeniem ustawowych kosztów podróży i dyet lub za przyznaniem wymierzonych kwot ryczałtowych nie tylko pełnić obowiązki w obcym miejscu, a gdyby względy służbowe tego wymagały, można go nawet przenieść stale na inne miejsce służby za zwrotem ustawowych kosztów przesiedlenia się.

§. 25.

Wyjawszy przypadki choroby, które należy niezwłocznie podać do wiadomości przełożonych i wedle okoliczności należy udowodnić, nie wolno urzędnikom lub sługom uchylać się bez szczególnego pozwolenia (urlopu) od urzędu lub służby.

Kto może udzielać takiego pozwolenia, stosownie do tego, na jak długi czas o nie się prosi, i jakie okoliczności trzeba w tym celu wykazać, o tem stanowią szczególne przepisy służbowe.

§. 26.

Jeżeli urzędnik albo sługa prosi o urlop na dłużej, niż na trzy miesiące, i urlop ten otrzyma, w takim razie (wyjawszy przypadki należycie udowodnionej słabości lub ważnych względów służbowych), po upływie tych trzech miesięcy nie pobiera aż do wstąpienia do służby napowrót płacy, względnie wynagrodzenia. Na wyjątki z tego pravidła potrzeba Najwyższego zezwolenia.

§. 27.

Urzędnik, który ma obowiązek składania rachunków lub pełni służbę przy kasie, nie może z zasady odejść na urlop, nawet gdyby otrzymał już dekret urlopu, dopóki nie wykaże się po odbyciu szkona i likwidatury, że poruczona mu kasa lub materyały były w porządku i że je należy oddał swemu zastępcy.

Na zwolnienie od tego obowiązku potrzeba zezwolenia Ministerstwa (wyjawszy przypadki nagłe, w których można się zadowolnić złożeniem stosownego zabezpieczenia).

§. 28.

W każdym dekrete udzielenia urlopu należy podać chwilę, od której urlop ma się zacząć.

Oddalenie się z urzędu lub służby bez udowodnienia słabości lub bez otrzymania urlopu, tudzież wszelkie nieusprawiedliwione przekroczenia tego ostatniego karać należy jako wykroczenie służbowe.

Gdyby urzędnik albo sługa, nie udowodniwszy słabości lub nie otrzymawszy urlopu, nie jawił się przez ośm dni w urzędzie lub w przeciągu dni czterech po upływie urlopu nie powrócił do służby, w takim razie za każdy dzień opuszczony odciągnie mu się płacę.

§. 90.

Urzędnicy i słudzy odpowiadają za szkodę, wynikłą w urzędzie lub w służbie z ich winy (osobliwie, gdy przyczyną jej było przekroczenie lub zaniedbanie instrukcji służbowej) i są obowiązani do powetowania tej szkody.

Jeżeli szkoda wynikła z winy kilku sług lub urzędników, każdy z nich odpowiada za tę część, jaką jego winie przypisać należy. Jeżeli stopień, w jakim poszczególne słudzy albo urzędnicy przyczynili się do wyrządzenia szkody, nie da się oznaczyć, lub jeżeli szkoda wyrządzona została z rozmysłem, natenczas odpowiadają wszyscy za jednego i jeden za wszystkich.

§. 91.

Za czynności urzędowe nie można urzędników i sług z zasady oskarżać przed sądami cywilnymi, a każdą tego rodzaju skargę przeciw nim wniesioną winien sędzia cywilny natychmiast odrzucić.

Wyjątek z tego postanowienia zachodzi tylko w tym przypadku, jeżeli strona otrzyma od właściwej władzy administracyjnej lub karnej wyraźne pozwolenie udania się z powodu jakiejś czynności urzędowej urzędnika albo sługi na drogę prawną.

§. 92.

Pretensye Rządu (Skarbu) do urzędników lub sług, wynikające jedynie ze stosunku służbowego, należy załatwiać w drodze administracyjnej. To samo stosuje się do podobnych pretensyi urzędników lub sług do państwa.

§. 93.

Przepis powyższy stosuje się przeto nie tylko do pretensyi, odnoszących się do należności urzędników lub sług albo członków ich rodziny (np. płacy, wynagrodzenia, emerytury, zaliczek, kosztów podróży itd.), lecz wogóle do wszystkich ze stosunku służbowego wynikających pretensyi państwa do urzędników i sług i na odwrót.

§. 94.

Władze rządowe są przeto obowiązane zezwolić na zasadzie takich orzeczeń administracyjnych na zabezpieczenie lub egzekucję.

§. 95.

Nawet bez pośrednictwa sądu może dotycząca władza administracyjna w celu ściągnięcia lub zabezpieczenia pretensyi państwa, wynikających ze stosunku służbowego, zarządzać potrącenia z płacy, wynagrodzenia lub innych poborów urzędników i sług, a dotyczące kasy winny potrącenia te uskutecznić albo bezpośrednio albo na polecenie swych władz przełożonych.

§. 96.

Te potrącenia nie mogą w niczem doznać naruszenia wskutek uzyskanych już przedtem przez

strony prywatne zajęć lub odstąpień, a przeto strony takie mogą dochodzić swych praw według obowiązujących w tym względzie szczególnych przepisów tylko co do tej części płacy, wynagrodzenia lub emerytury, której wypłata nie została wstrzymana.

§. 97.

Z alimentacyi nie można nawet na rzecz Skarbu niczego potrącać.

§. 98.

Spadku po urzędniku lub słudze, który wobec Skarbu państwa miał obowiązek składania rachunków, nie można bez zezwolenia dotyczącej władzy administracyjnej przyznać spadkobiercom, chyba w drodze egzekucyjnej.

Uroczyste przyrzeczenie.

Ze względu na to, że zezwolono na zatrudnianie Pana w charakterze pomocnika pocztowego, przyrzekniesz Pan, że będziesz spełniał sumiennie obowiązki służbowe na Nim ciężące i dochowywał ściśle tajemnicy urzędowej.

„Tego, co mi w tej chwili przeczytano i co zrozumiałem dobrze i należycie, powinienem i chcę ściśle przestrzegać.“

.....
(Podpis składającego przyrzeczenie.)

Powyższe przyrzeczenie złożone zostało dzisiaj w naszej obecności.

....., dnia ..... 190 ..

.....
(Podpis świadka.)

.....
(Podpis kierownika urzędu pocztowego.)